

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Факультет дошкільної освіти
Кафедра дошкільної педагогіки і психології

Силабус вибіркового освітнього компонента
Цінності дошкільної освіти в країнах ЄС

для здобувачів вищої освіти спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)»,
«Дошкільна освіта та фізична культура», «Дошкільна освіта та логопедія», «Дошкільна
освіта та психологія», «Дошкільна освіта та початкова освіта»
денної, заочної форм навчання

Викладач: к.пед.н., доцент Данильченко Ірина Григорівна
Email: danilchenkoirina@gnpu.edu.ua, irinadanulchenko@ukr.net

Кількість часу на вивчення

Кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Лекцій	30
Практичних занять	30
Самостійна робота студента	120
Форма контролю	залік

У світлі інтеграції України до європейського освітнього простору виникає потреба у вивченні і цілеспрямованому використанні досвіду європейських країн щодо виховання молодого покоління на засадах європейських цінностей.

Здобувачі освіти, які опановуватимуть курс «Цінності дошкільної освіти в країнах ЄС», отримають можливість засвоїти цілісні знання про європейські цінності загалом і в дошкільній освіті зокрема, стати активними учасниками обговорення та вивчення міжнародних стратегій у цій сфері, що сприятиме формуванню європейського рівня свідомості, освіченості, культури в них, збільшить частку інформації з проблем упровадження в українську освіту цінностей країн Європейського Союзу.

Мета дисципліни – формування компетентності у майбутніх вихователів щодо виховання дітей дошкільного віку на засадах європейських цінностей, яка містить здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні цінності і досягнення європейського суспільства.

Завдання дисципліни:

1. виховання мотивації в майбутніх вихователів ЗДО до ознайомлення їх з цінностями країн ЄС в дошкільній освіті;
2. формування готовності майбутнього вихователя до реалізації європейських цінностей у професійній діяльності;
3. формування і розвиток фахових умінь і навичок щодо реалізації системи роботи з дітьми дошкільного віку, яка ґрунтуватиметься на європейських цінностях;

4. формування уявлень у дошкільників про європейські цінності під час проходження різних видів практики у ЗДО;

5. виховання потреби у вдосконаленні та самовдосконаленні, здатності до рефлексії, самоконтролю у процесі виховання дітей дошкільного віку на засадах європейських цінностей.

У результаті вивчення дисципліни студент набуває компетентності.

Загальні компетентності

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної, командної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.

Спеціальні (фахові компетентності)

КС-1. Здатність працювати з різними джерелами навчальної і наукової літератури.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, ефективної співпраці та комунікації з батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, самостійності, саморегуляції, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН-24. Знаходити, опрацьовувати, критично осмислювати зміст, достовірність, надійність інформаційних джерел та застосовувати їх у професійній діяльності.

Методи навчання, викладання: словесні, наочні, практичні, проблемні, комунікативно-мовленнєві, технології проблемного, позиційного, інтерактивного навчання, технології розвитку творчої особистості, інформаційно-комунікаційні тощо.

Надається перевага інноваційним формам занять та методам навчання, викладання, оцінювання.

Зміст курсу передбачає проведення лекційних і практичних занять та організацію самостійної (індивідуальної) роботи здобувачів вищої освіти. Форма контролю – залік.

Самостійна робота студентів (вивчення літератури, виконання практичних завдань та ін.) спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять та в процесі індивідуальної роботи зі студентами.

Основні поняття: цінності, цінності Євросоюзу, цінності в освіті, європейські студії щодо цінностей в освіті, європейський освітній простір, цінності дошкільної освіти, європейський рівень свідомості, освіченості, культури; виховання молодого покоління на засадах європейських цінностей; цінність людського життя, право на національну самостійність, незалежність, вільне й усвідомлене волевиявлення, взаємодопомога, підтримка, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- ✓ Відвідувати лекційні та практичні заняття/ ознайомлюватися з матеріалами, розміщеними в Google Classroom.
- ✓ Виконувати практичні завдання, передбачені в планах практичних занять.
- ✓ Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань, тестування тощо / виконувати завдання практичних занять у синхронному та асинхронному режимах.
- ✓ Аргументовано відстоювати власну думку з теми заняття, якщо вона не збігається з думкою викладача.
- ✓ Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, виконувати завдання різного рівня.
- ✓ Виконувати завдання тематичного і підсумкового контролю.
- ✓ У разі потреби отримувати додаткові консультації викладача за змістом навчальної дисципліни.
- ✓ У випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування теми.
- ✓ Вчасно складати відповідні теми.
- ✓ Можливість набуття програмних результатів навчання під час академічної мобільності, у неформальній освіті.
- ✓ Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій, кількість годин	
1.	Історія становлення європейських цінностей (2 год)
2.	Цінності та ціннісні орієнтації особистості (2 год)
3.	Сутність цінностей країн Європейського Союзу (4 год)
4.	Цінності в освіті країн ЄС (6 год)
5.	Цінності в системі дошкільної освіти в країнах ЄС (8 год)
6.	Цінності в підготовці майбутніх педагогів країн ЄС (4 год)
7.	Імплементация досвіду країн ЄС з підготовки майбутніх вихователів на засадах європейських цінностей в українській освітній системі (4 год)
Теми практичних, семінарських занять, кількість годин	
1.	Цінності країн ЄС: сутнісна характеристика (2 год)
2.	Формування загальнолюдських цінностей у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (2 год)
3.	Реалізація європейських цінностей в практиці дошкільної освіти (2 год)
4.	Цінності в освіті: спільне та відмінне в Україні і країнах ЄС (2 год)
5.	Демократична Україна - це Європа (2 год)
6.	Права людини як цінність ЄС (2 год)
7.	Соціально значущі цінності в життєдіяльності дитини дошкільного віку (2 год)
8.	Ми різні - ми рівні. Рівність та недискримінація як цінності дошкільної освіти країн ЄС (2 год)
9.	Толерантність в дошкільній освіті країн ЄС (2 год)
10.	Формування національних цінностей дошкільників у закладах дошкільної освіти: досвід країн ЄС (2 год)
11.	Гідність як цінність дошкільної освіти країн ЄС (2 год)
12.	«No bullying!» в дошкільній освіті (2 год)
13.	Дошкільне дитинство як українська і європейська цінність (4 год)
14.	Взаємодія з батьками вихованців у процесі виховання дітей на засадах європейських цінностей (2 год)

15	Пріоритетні цінності у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (2 год)
----	--

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема, самостійна робота студентів із зазначеної дисципліни передбачає:

- 1) поглиблене вивчення окремих тем/питань, що передбачені програмою;
- 2) поглиблене вивчення літератури на певну тему та пошук додаткової інформації;
- 3) систематизацію вивченого матеріалу;
- 4) виконання вправ і завдань

Критерії оцінювання знань студентів з дисципліни

Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, і виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальному навчальному плані студента за двома шкалами оцінювання: 100-бальною і ECTS.

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	74-81	середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	60-63	рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього
FX	35-59	низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
F	1-34	низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни (форма підсумкового контролю – залік)

<i>Практичні заняття</i>															Самостійна робота (індивідуальна)	Модульний контроль	Форма семестрової атестації – залік
Максимальна кількість балів – 75															Максимальна кількість балів – 10	Максимальна кількість балів – 5	Максимальна кількість балів – 10
ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	СР	МК	
№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8	№ 9	№ 10	№ 11	№ 12	№ 13	№ 14	№ 15	10	5	10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю – залік)
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

<i>Теми (практичні заняття /самостійні роботи)</i>														Самостійна робота (за додаткови- ми індивідуаль- ними завданнями)	Модульний контроль	Форма семестрової атестації – залік		
Максимальна кількість балів – 75														Максималь- на кількість балів – 10	Максима- льна кількість балів – 5	Максималь- на кількість балів – 10		
ПЗ	СР	СР	СР	ПЗ	СР	СР	СР	СР	СР	СР	СР	СР	СР	ПЗ	СР	СР	МК	
№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8	№ 9	№ 10	№ 11	№ 12	№ 13	№ 14	№ 15	10	5	10	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				

Список рекомендованої літератури

- Амельченко Н. Цінності об'єднаної Європи. Київ : ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2013. 42 с. URL: https://parlament.org.ua/upload/docs/European_Values.pdf
- Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
- Бориславська О. М. Загальноєвропейські конституційні цінності як основа європейської моделі конституціоналізму. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 54-58
- Гончаренко А. М. Відображення: цінності німецької та української дошкільної освіти у взаємному порівнянні. Неформальна освіта: кращі практики і проекти. Житомир: Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка. 2019. Вип. 2. С. 24-27.
- Золотухіна С. Т., Іонова О. М., Лупаренко С. Є. Актуальні цінності сучасної європейської освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021 р., № 76, Т. 1. С. 42-46. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/76/part_1/9.pdf
- Косенчук О., Новик І. Використання міжнародної методики ECERS-3 у закладах дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2020. № 10. С.10-13.
- Краєвська О. Освітня політика Європейського Союзу: Становлення та механізми реалізації. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2011. Випуск 28. С. 53–65. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/VLNU_Mv_2011_28_7.pdf
- Маланчук І. Європейські цінності в системі підвищення якості життя в Україні. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23068/1/97-101.pdf>
- Мельник Н. «Європейський підхід у дошкільній освіті»: основні положення та особливості впровадження. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2017, № 2 (66). С. 269 – 283. URL: https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/ilovepdf_com-269-283.pdf
- Мельник О.С, Коренева І.М., Загородня Л.П., Данильченко І.Г. Досвід європейських країн у вирішенні питань екологічної безпеки: навчальний посібник. Суми : Видавництво «Мрія». 2017. 400 с.
- Пасісниченко В. Л., Пасісниченко І. М. Європейські цінності: історична традиція та сучасні теоретичні конструкти. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки*,

культурологічні науки. 2015. Вип. 2(2). С. 120-129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2015_2%282%29_13

12. Післядипломна освіта в умовах євроінтеграції: сутність, зміст, технології, готовність до змін: навчально-методичний посібник/ Пуховська Л.П., Артюшина М.В., Базелюк В.Г., Лушин П.В., Снісаренко О.С., Сніцар Л.П., Солодков В.Т., / за наук. ред. Л.П. Пуховської. К.: Педагогічна думка, 2012. 122 с.
13. Права дитини. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child_en
14. Скриль С. А. Вплив європейських цінностей на трансформаційні процеси в сучасній Україні. *Політичне життя*. 2016. № 1-2. С. 67-71.
15. Соціально значущі цінності в життєдіяльності майбутнього школяра : методичні рекомендації / Т.О. Піроженко, Л.І. Соловйова, О.Ю. Хартман ; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 32 с.
16. Стратегія ЄС щодо прав дитини та Європейські дитячі гарантії. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-strategy-rights-child-and-european-child-guarantee_en
17. Сучасні європейські культурно-історичні цінності в контексті викликів глобалізації: монографія / кер. авт. кол. А.І. Кудряченко. К.: Фенікс, 2014. 444 ч.
18. Українське суспільство та європейські цінності. Звіт за результатами соціологічного дослідження. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/JEuropeiski_cinnosti_tables_and_diagrams_MR.pdf
19. Шевченко Н. О. Формування національних цінностей дошкільників у закладах дошкільної освіти Німеччини. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023 р. Випуск 54. С.141-149. <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/12813>
20. Щербакова Ю. Л. Цінності об'єднаної Європи. Київ : ВЦ «Академія», 2014. 208 с.
21. Zahorodnia L., Danylchenko I., Marieieva T. Using an Experience of the European Union to Form Future Preschool Teachers' Ecological Competence. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 2021, 13(1). P. 262-280. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/372>